

Förslag till Nordiska genresursrådets arbetsprogram 2004

1. Sammanfattning av arbetsprogrammet

Nordiska genresursrådet grundades våren 2001 som ett samarbetsorgan mellan Nordiska ministerrådets jord- och skogsbrukssektor och miljösektor med uppgift att behandla genresursfrågor av strategisk och politisk betydelse.

Genresursrådet bidrar därmed till uppföljningen av strategin för hållbart Norden ("Bæredygtig udvikling - en ny kurs for Norden") samt de målsättningar som lagts fast i de nordiska styrdokumenterna för jord- och skogsbruks- respektive miljösektorerna.

Nordiska genresursrådets verksamhet kommer att under år 2004 inriktas på följande verksamheter:

1. Uppföljning av ministrarnas beslut samt projektgruppens rapport om rättigheter och tillträde till genetiska resurser
2. Expertseminarium om hur fiske på kommersiellt viktiga arter påverkar deras genetiska diversitet
3. Utredning, ev. seminarium, om husdjursgenetiska resurser – nationella program och det internationella ramverket
4. Substansdiskussion om GMO fisk
5. Nordliga dimensionen - Förstärkande av det nordisk-rysk-baltiska samarbetet
6. Informations- och kunskapsspridning
7. Rådgivning till internationella processer
8. Översyn av NGR: s mandat och organisatoriska inplacering

2. Implementering av Miljöhandlingsprogrammets mål, aktiviteter och förväntade resultat

Målsättning 4.1 Miljöområden//Biologisk mangfoldighed og genetiske ressourcer// Specifikt mål: ”at aktivt styrke internationale processer og forhandlinger på naturområdet for at sikre den biologiske mangfoldighed”. Förväntat resultat: Forstærket påvirkning af de internationale processer om naturbeskyttelse og forbedret national implementering og udviklede naturindikatorer.

NGR:s verksamhet:

- Uppföljning av ministrarnas beslut samt projektgruppens rapport om rättigheter och tillträde till genetiska resurser
- Informationsspridning om nordiskt genressurssamarbete på internationella fora, bl.a. CBD COP-7, FAO:s kommission för genetiska resurser samt övriga relevanta processer

Målsättning 4.2 Tvärsektoriella samarbetsområden: Jordbruk//*Overordnede mål:* Sikre de nordiske landes natur- og kulturmiljø-værdier og biologiske mangfoldighed inden for jordbruget, herunder reducere belastningen af miljøet og vurdere effekten af genmodificerede organismer.: Förväntat resultat: Øget nordisk indflydelse på EU og det internationale samarbejde. Øget viden om brugen af GMO'er og eksempler på tilpasning af jordbrug, som tilgodeser truede arter og biotoper med lignende forudsætninger i de nordiske lande

NGR:s verksamhet:

- Temadiskussion om transgen fisk
- Utredning(ev. seminarium) om hållbar förvaltning av husdjursgenetiska resurser

4.2 Tvärsektoriella samarbetsområden//Fiskeri, fangst og akvakultur//*Overordnede mål:* Øget integrering af miljøhensyn i fiskerisektoren, som bidrager til at sikre havmiljøet, den biologiske mangfoldighed i havet og et bæredygtigt fiskeri, fangst og opdræt.. Förväntat resultat: Bedre kundskaber for at påvirke de regionale og andre internationale miljø- og fiskeriprocesser.

NGR:s verksamhet:

- Temadiskussion om transgen fisk
- Expertseminarium om genetisk diversitet hos kommersiellt nyttjade fiskarter

3. Gruppens konkreta aktiviteter som skall föreläggas ÄK-M och MR-M

Under 2004 kommer ÄK-M och ministrarna att informeras om uppföljningen av ministermötesbeslutet angående rättigheter och tillträde till genetiska resurser.

Dessutom kommer Nordiska genressursrådet att på basen av en substansdiskussion som kommer att hållas på rådets möte i januari 2004 att besluta om fortsatta åtgärder i frågan, ev. innefattande beredning av ett diskussionsunderlag till ämbetsmannakommittéerna angående transgen fisk.

Ett expertseminarium sensommaren 2004 i samband med ministermötet (jord- och skogsbruks-, livsmedel- och fiskeri) om hur fiske på kommersiellt viktiga arter påverkar deras genetiska diversitet kommer att ta fram underlag för policyrådgivning till fiskeri- och miljöministrarna.

4. Gruppens konkreta bidrag till internationella förhandlingar

Rådet kommer att i enlighet med sitt mandat att erbjuda sin sakkunskap till nordiska delegationer i internationella förhandlingsprocesser av relevans för genetiska resurser och därigenom bidra till att gemensamma nordiska ståndpunkter utvecklas inom relevanta frågeställningar i internationella processer.

Projektet om rättigheter och tillträde till genetiska resurser förväntas vara av stort internationellt intresse emedan projektet genom att behandla både domesticerade och vilda genetiska resurser i ett regionalt sammanhang på många sätt är banbrytande och nytt.

Därför kommer Nordiska genresursrådet i samarbete med relevanta samarbetsorgan och arbetsgrupper tillsammans med Nordiska ministerrådets sekretariat att presentera Nordiska ministerrådets verksamhet på området för hållbar bevaring och förvaltning av genetiska resurser för en internationell publik. Tyngdpunkten i informationsspridningen kommer att vara på teman och organisationer relevanta för uppföljningen av FN:s Konvention om biologisk mångfald (CBD) och FAO:s internationella fördrag om växtgenetiska resurser för livsmedel och jordbruk. Arbetet innefattar även informationsspridning till övriga relevanta internationella processer och organisationer.

5. Informationsverksamhet

Det föreligger ett omfattande behov av att öka kunskaperna och insikterna om betydelsen av genetiska resurser bland beslutsfattare, intresseorganisationer och företrädare för näringslivet. Med utgångspunkt i rådets arbete gällande rättigheter och tillträde till genetiska resurser planeras utåtriktade aktiviteter inriktade på kunskapsuppbyggnad och informationsspridning såsom konferens- och seminarieverksamhet. Dessa aktiviteter kommer att utgöra en substantiell del av informationsstrategin för det nordiska genressamarbetet. Syftet är också att synliggöra Nordiska genresursrådets roll som rådgivande organ i policyfrågor. Rådet kommer också att värdera möjligheterna att medverka i arbetet med Nordiskt forskningsrum.

Dessutom finns det ett stort behov att informera nordiskt om Biodiversitetskonventionens Bonn riktlinjer om tillträde till genetiska resurser samt FAO avtalet växtgenetiska resurser för livsmedel och jordbruk. Avsikten är att publicera en introduktion till Bonn riktlinjerna på samtliga nordiska språk samt lägga ut information på internet. Det är avgörande att nå ut med denna information till dem som använder genetiska resurser; industrin, forskningsinstitutioner, universitet m.fl..

Projektet anknyter också till det pågående arbetet i den nordiska informationsstrategigruppen (jord- och skogsbrukssektorn) för att ta fram en informationsstrategi för bärkraftig förvaltning av genetiska resurser 2004 – 2009. Nordiska genresursrådets sekreterare deltar i detta arbete.

Nordiska genresursrådet kommer även att i samarbete med bl.a. de nordiska genbankerna, skogsgenetiska nätverket, Nordiska ministerrådets sekretariat samt övriga NMR samarbetsorgan att informera om nordiskt genressamarbete på internationella fora. Internationella processer av särskild betydelse är CBD:s COP 7 och FAO:s kommission för genetiska resurser men informationsspridningen kommer även att riktas till övriga internationella processer.

6. Samarbetet med andra grupper och sektorer

Nordiska genresursrådets tvärsektoriella ansats till aktuella frågeställningar säkras genom Nordiska genresursrådets tvärsektoriella status. I rådet sitter ledamöter från jord- och skogsbruks-, miljö, samt fiskerisektorerna.

Samarbetet med styrgruppen för miljöstrategin för jord- och skogsbruk, Nordiska ämbetsmannakommittén för fiskerifrågor (NEF) och styrgruppen för miljö- och fiskeristrategin (MiFi) angående det fiskgenetiska expertseminariet kommer att fortsätta.

Samarbetet i informationsstrategigruppen fortsätter år 2004, likaså samarbetet med genbankerna och det skogsgenetiska nätverket.

Projektet om informationsspridning i internationella fora kommer förutsätter samarbete mellan jord- och skogsbrukssektorns samarbetsorgan samt miljösektorns natur-, friluftslivs- och kulturmiljögrupp.

7. Projektkatalog

Nordiska genresursrådet är ett rådgivande organ till ministerrådet via ämbetsmannakommitténivån i frågor av strategisk betydelse. Genresursrådet kan också vid behov ställas till förfogande som rådgivare i frågor av överordnad strategisk betydelse för styrelserna i Nordiska genbanken och Nordiska genbanken för husdjur, men har ingen styrande funktion i det sammanhanget.

Rådet har inte en verksamhetsbudget där projektmedel skulle ingå. För de projekt som rådet hanterat i syfte att ta fram underlag för fortsatt politisk behandling har medel ansökts om skilt.

Rådet planerar att år 2004 genomföra följande aktiviteter och ta följande initiativ:

A Nordic Approach to Access and Rights to Genetic Resources – uppföljningen av rättighetsprojektet
Expertseminarium om genetisk diversitet hos kommersiellt nyttjade fiskarter
Utredning (ev. seminarium) om hållbar förvaltning av husdjursgenetiska resurser
Substansdiskussion om GMO fisk
Nordliga dimensionen – uppföljning av utvärdering och nordiskt, baltiskt, ryskt ministermöte
Översyn av mandatet och organisatorisk inplacering av Nordiska genresursrådet

8. Gruppens sammansättning

Medlemmar

Þorsteinn Tómasson, Rannsóknastofnun landbúnaðarins, Island
Arni Bragason, Umhverfisstofnun, Island
Anders Christiansen, Fødevareministeriets departement, Danmark
Hans Erik Svart, Skov- og Naturstyrelsen, Danmark
Mikko Peltonen, Jord- och skogsbruksministeriet, Finland
- Miljöministeriet, Finland
Oluf Aalde, Landbruksdepartementet, Norge
Birthe Ivars, Miljøverndepartementet, Norge
Ingela Byfors, Jordbruksdepartementet, Sverige
Johan Bodegård, Naturvårdsverket, Sverige
Ulla Boman, Ålands landskapsstyrelse, Åland

Observatörer

Lise Lykke Steffensen, Nordisk Ministerråds Sekretariat
Birgitte Skjoldager Wøhlk, Nordisk Ministerråds Sekretariat

Sekretariat

Kerstin Stendahl-Rechardt, konsult för miljöministeriet, Finland

Nordiska genresursrådets hemsida: http://www.norden.org/jord_skog/sk/genressurs.asp?lang=1

9. Budget för arbetsprogrammet

- Se bifogad EXCEL uppställning.